

2. Універсальний словник-енциклопедія «Словопедія» // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://slovopedia.org.ua/36/53407/246441.html> - Заголовок з екрану.

3. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Префект_\(Стародавній_Рим\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Префект_(Стародавній_Рим)) - Заголовок з екрану.

4. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://vybor.ua/article/novaja_konstitucija/prefekty-mogut-stat-mogilshchikami-pod-innoy-decentralizaciji-vlasti.html - Заголовок з екрану.

5. Скрипилів, Е. А. Основи римського права: концепт лекцій / Е. А. Скрипилів. - 4-е изд. - М.: Ось-89, 2005. - 208 с.

**Чумак Володимир Валентинович,
провідний науковий співробітник відділу організації наукової
роботи Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук**

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦІЄЮ
ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ: ДОСВІД ЕСТОНІЇ

В період реформування нашого суспільства, зокрема, здійснення правової реформи і формування правової держави підвищену актуальність мають проблеми, пов'язані з державністю і демократією, правом, законом та законністю, гласністю і соціальною справедливістю. Тісно пов'язані з ними проблеми переконання та примусу як основних методів державного регулювання громадських відносин. Всі ці проблеми широко дискутуються громадськістю України. Із чисто теоретичних вони давно вже переросли в стан повсякденних, таких, що мають безпосереднє відношення до широких верств населення. Цей інтерес пояснюється дуже важливим значенням права і законності в умовах формування правової держави.

Великого значення для забезпеченні правопорядку набуває механізм адміністративного примусу: через засоби адміністративного примусу досягається мета попередження і припинення правопорушень, притягнення правопорушників до відповідальності, а також виконуються завдання загальної та індивідуальної профілактики. Поліція вирішує ці питання разом з іншими інституціями, але застосування заходів адміністративного примусу в її діяльності посідає значне місце. Правильне й раціональне застосування методів переконання та примусу є гарантом забезпечення громадського порядку, гармонійної реалізації громадянами своїх прав і свобод [1, с. 4].

В Україні окремі аспекти зазначеної проблематики розглядалися у працях таких науковців, як О.М. Бандурки, Ю.П. Битяка, В.Є. Бондара, Н.І. Гончарова, С.М. Гусарова, В.Т. Дзюби, С.Г. Киренка, М.М. Корчового, О.В. Ковальнової, А.Т. Комзюка, К.Б. Левченко, П.С. Матишевського, Р.С. Мельника, О.В. Негодченка, О.С. Проневича, Д.В. Приймаченка,

О.Ю. Синявської, В.В. Сташиса, М.О. Тучака, О.А. Удалової, О.С. Юніна, О.С. Якубова та ін. Однак вимоги сьогодення потребують проведення більш детального адміністративно-правового дослідження застосування поліцією примусових заходів.

Основною функцією поліції в загальному вигляді багато практиків визначають як підтримка встановленого в суспільстві правопорядку примусовими заходами. «Соціальне призначення поліції, - як вказує Канадський дослідник С. Фонтані, - не допустити відхилень, висловлених в правових нормах. Поліцейські організації забезпечують правопорядок в суспільстві за допомогою безпосереднього примусу» [2, с. 15].

Взагалі, «до здійснення в державі організованого примусу, - на думку відомого Французького адміністративіста Ж. Веделя, - зводиться ество всієї виконавчої влади» [3, с. 124].

Необхідно погодитися з думкою О. В. Негодченко, який зазначає, що поліція - це організована сила, і серцевина всіх її повноважень полягає в санкціонованій законом можливості насильно примушувати робити що-небудь або, навпаки, утриматися від яких-небудь дій [2, с. 112].

«Образ поліції, - підкреслює американський юрист Е. Бітнер, - перш за все зв'язується з її здатністю застосовувати силу. Здатність використовувати її додає тематичну єдність всієї поліцейської діяльності. Роль поліції полягає в тому, щоб звертатися до всіх видів людських проблем, коли і скільки вони, можливо, можуть зажадати вживання сили» [4, с. 45].

Це додає однорідність таким поліцейським процедурам як затримання злочинця, супровід мера в аеропорт, видворення п'яного з бару, регулювання дорожнього руху, контроль натовпу, надання допомоги дітям, що заблукали, вирішення сімейних конфліктів. Отже, поліція - це механізм розподілу в суспільстві ситуативно обумовленої сили [5, с. 32].

Такої ж думки дотримується і провідний британський поліцейств К. Клокарс. Він характеризує поліцію як організацію або певний контингент, що наділяються державою загальним правом вжиття заходів примусового характеру в межах певної території. «Без даного права жодне поліцейське формування, де б воно не існувало, не може бути справжньою поліцією. Вона (поліція) існує для того, аби розв'язати всі проблеми, де потрібне використання примусових заходів задля підтримання правопорядку» [6, с. 73].

На аналогічній позиції стоять і законодавці багатьох країн. Так, в ст. 2 естонського Закону «Про поліцію» вона визначається як «виконавчий орган державної влади, який при виконанні покладених на нього завдань може в порядку і на підставах, встановлених законами і іншими нормативними актами Естонської Республіки, застосовувати спеціальні засоби і вогнепальну зброю». Як озброєний орган виконавчої влади розглядається поліція в білоруському, латвійському, молдавському і українському законодавстві [1, с. 35].

Необхідно погодитися з думкою К. Клоракса щодо того, що де б поліція не існувала, вона не може бути справжньою поліцією. Оскільки, застосовуючи в своїй діяльності заходи примусу, даний орган обмежено виконує правоохоронну функцію. Постає питання, а що ж таке обмежена правоохоронна функція? Виходячи з вищевикладеного, можемо зазначити, що обмежена правоохоронна функція – це функція держави щодо захисту прав та законних інтересів громадян, забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, але тільки в інтересах держави, що саме по собі обмежує дотримання законності та об'єктивності в діяльності правоохоронних органів при забезпеченні даної функції [7, с. 56].

Таким чином, основною функцією поліції в загальному вигляді багато практиків визначають як підтримка встановленого в суспільстві правопорядку примусовими заходами. Зарубіжний досвід діяльності поліції є досить актуальним для України, оскільки сьогодні наша країна стоїть на порозі реформування правоохоронної системи.

Література:

1. Кулешов О. О. Діяльність адміністративної служби міліції по припиненню правопорушень (організаційно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О. О. Кулешов; Національна академія державної податкової служби України. - Ірпінь, 2005. - С. 152.
2. Негодченко О. В. Забезпечення прав і свобод людини органами внутрішніх справ: організаційно-правові засади: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / О. В. Негодченко. - Національний ун-т внутрішніх справ. -Х., 2003. - С. 127.
3. Ведель Ж. Административное право Франции / Ж. Ведель ; пер. Л. М. Энтин ; ред. М. А. Крутоголов. - М.: Прогресс, 1973. - С. 374.
4. Губанов А. В. Полиция зарубежных стран: организационно-правовые основы, стратегия и тактика деятельности / А. В. Губанов. - М., 1999. - С. 137.
5. Іщенко А. В. Наукове забезпечення протидії злочинності: посіб. / А. В. Іщенко, Н. С. Карпов, Я. Ю. Кондратьев. - К.: Просвіта, 2002. - С. 31-33
6. Klockars C. The Idea of Police / С. Klockars. - L., 1985. - P. 71-74.
7. Юнін О. С. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання діяльності правоохоронних (поліцейських) підрозділів і можливості його застосування в Україні : монографія / О. С. Юнін. – Харків : НікаНова, 2015. – С. 456.

**Шатрава Сергій Олександрович,
доцент кафедри адміністративної діяльності ОВС Харківського
національного університету внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент**

ДЕЯКІ ПИТАННЯ РОЗГЛЯДУ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ
ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВЧИНЕННЯМ КОРУПЦІЇ

З набуттям чинності Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII [1] виникнуть деякі проблемні питання,